

Menighedsraadenes Ansvar for Skade paa Person og Ejendom i Kirker og paa Kirkegaarde

Af Stiftsfuldmægtig, cand. juris H. F. Jegsen

Indledningsvis bemærkes, at der ikke i den kirkelige Lovgivning findes Bestemmelser angaaende det fornævnte Emne, og det er saaledes nødvendigt for nærmere at klarlægge Spørgsmaalet at søge hen til den almindelige Lovgivnings Bestemmelser herom. Det er derhos af Overskuelighedshensyn praktisk at sondre mellem Skader, der overgaar:

- 1) Kirkens Funktionærer,
- 2) Kirkegængere og Besøgende i Kirke og paa Kirkegaarde, og
- 3) Løsøregenstande, tilhørende private, som findes paa Kirkegaarden. Som saadant Løsøre kan nævnes Monumenter, Gravgitter og anden af en Gravstedsejer opstillet og hans Ejendomsret undergivet Genstand.

ad. 1. Ifølge Lov Nr. 183 af 20. Maj 1935 paahviler det en Arbejdsgiver at holde de af ham beskæftigede Arbejdere forsikrede mod Ulykker, som maatte overgaa disse under Udførelsen af deres Hverv. Denne Bestemmelse maa Kirkerne ogsaa underkaste sig og bortset fra en særlig Ordning i København og paa Frederiksberg, hvor efter henholdsvis den københavnske og den frederiksbergske kirkelige Ligning fra 1. Juli 1931 at regne har overtaget Ansvaret for Kirkebetjentene i Henhold til Ulykkesforsikringslovens Bestemmelser, jfr. nærmere Gejstlig Reskriptsamling 1931 pag. 392, 461 og 737, paahviler der Kirkerne en almindelig Forsikringspligt til Imødegaaelse af Erstatningsansvar for Ulykker, der maatte overgaa Funktionærerne.

I det følgende vil der blive citeret nogle af Kirkeministeriets Afgørelser af Spørgsmaalet om at holde de ved Kirkerne og paa Kirkegaardene ansatte Funktionærer ulykkesforsikrede. I Ministeriets Skrivelse af 6. April 1933 (G. R. pag. 66) udtales det saa-

ledes bl. a., at der maa paahvile Menighedsraadet Forsikringspligt overfor Ringeren, der i dette Tilfælde tillige var Graver og Fyrbøder, ligesom der paahviler Raadet Forsikringspligt overfor enhver (herunder Kordegn, Kantor og Organist), der for et fast aarligt Vederlag udfører Arbejde for Kirken og paa Kirkegaarden samt tillige overfor tilfældig Medhjælp ved Kirke og Kirkegaard. Det tilføjes derhos i Skrivelsen, at der *ikke* overfor *Sognepræst* og *Kirkegængere* paahviler Menighedsraadet nogen Forsikringspligt i Henhold til Ulykkesforsikringsloven.

Ved ikke-selvejende Kirker maa der i Henhold til nævnte Lov paahvile Menighedsraadet Forsikringspligt for de Funktionærer, som ansættes af Menighedsraadet og lønnes af Midler, der tilvejebringes af den kirkelige Ligning.

ad. 2. Hvad derhos angaar Omfanget af Kirkens Ansvar for skadevoldende Begivenheder, som indtræffer paa Kirkens Grund, og om Tegning af Ansvarsforsikring til Dækning af Risiko for mulige Erstatningskrav udtales det i Kirkeministeriets Skrivelse af 10. Juli 1935 (G. R. pag. 126), at der paahviler Kirken samme Ansvar som enhver anden Grundejer for Ulykker, som paa Grund af Forsømmelighed fra Kirkens Side maatte ske paa Kirkens Grund, og at Kirkeministeriet intet har at erindre imod, at der af Kirken tegnes Ansvarsforsikring til Dækning af Risiko for mulige Erstatningskrav.

Med fornævnte Udtryk »Forsømmelighed fra Kirkens Side« menes det, at Menighedsraadet foruden Ansvar for egen Forsømmelighed ogsaa har Ansvar for den Skade, Trediemand (Kirkegængere og Besøgende) maatte lide paa Grund af Forsømmelighed fra Kirkebetjentenes Side.

ad. 3. Med Hensyn til Monumenter, Git-

tre og lignende, som findes paa Kirkegaarden, og som tilhører Gravstedsbrugere, er Hovedreglen vel nærmest den, at Kirken (Menighedsraadet) i Kirkegaardsvedtægten fralægger sig ethvert Ansvar for Beskadigelse eller Ødelæggelse, som maatte overgaa det nævnte Løsøre ved Naturbegivenheder, Vold eller hændelig Skade.

Kirkeministeriet har i en Skrivelse af 24. Juli 1934 (G. R. pag. 346) i Anledning af en Forespørgsel om, hvorvidt en Kirke eller dennes Bestyrelse maatte anses for at være ansvarlig for en under en meget stærk Storm sket Skade paa forskellige Gravsteder paa en Kirkegaard, derunder Beskadigelse af de paa Gravstederne rejste Mindesmærker og Gravstedernes Indhegning ved nedstyrkede Træer og lignende, udtalt, at der efter Ministeriets Formening ikke kan paahvile Kirken eller dennes Bestyrelse noget Ansvar for det skete, men at Spørgsmaalet henhører under Domstolenes Afgørelse. I Skrivelse af 31. Marts 1937 (G. R. pag. 49) har Kirkeministeriet ligeledes i Anledning af Spørgsmaalet om Erstatningspligt for Skade paa Mindesmærker paa en Kirkegaard, foraarsaget ved Storm, næst at henviser til Kirkegaardsvedtægten Bestemmelser om, at Kirken intet Ansvar paatager sig for en saadan Skade, udtalt, at det fremsatte Spørgsmaal iøvrigt beror paa en Fortolkning af Lovgivningen, hvilken Fortolkning henhører under Domstolenes Afgørelse, hvorved bemærkes, at der ikke for Kirkegaarde gælder særlige Lovbestemmelser for Erstatning for Skade.

Det omhandlede Spørgsmaal ses ikke at have været forelagt Landsretterne til Afgørelse. Sluttelig finder jeg Anledning til at citere Østre Landsrets Dom af 11. April 1932, hvorefter en Stenhuggermester, der i April 1931 paa et Gravsted havde opstillet et 120 cm højt Monument, bestaaende af fem Stykker hugget Sten, hvilende paa et Underlag af Grundsten over stampet Jord, ansaas erstatningspligtig overfor en Enkefrue, der i Juni 1931 var kommet til Skade

ved, at Monumentet, medens hun var inde paa et hende tilhørende, tilstødende Gravsted for at anbringe en Blomsterpotte, væltede ned og beskadigede hendes højre Fod, idet Monumentets Fundering og Opstilling antoges at have været mangelfuld og ikke at have opfyldt GravstedRegulativets Krav i saa Henseende.

Heraf kan det formentlig i Tilslutning til det behandlede Spørgsmaal slutes, at der — bortset fra, hvorledes Domstolene iøvrigt vil stille sig til Spørgsmaalet i det enkelte Tilfælde — ikke vil kunne kræves Erstatning af Kirken (Menighedsraadet) for hændelig Skade paa Monument og Indhegning, naar Opstillingen af det nævnte enten ikke opfylder Kirkegaardsvedtægten herhen hørende Bestemmelser, eller efter et objektivt, sagligt Skøn herover iøvrigt maa anses for mangelfuld. Under alle Omstændigheder er det dog det sikreste i Kirkegaardsvedtægten nærmere at præcisere Kirkens Ansvar for de paa Gravene af Gravstedsbrugere anbragte Genstande.

Nya kyrkogården i Kalmar

Af trädgårdsarkitekt G. V. Walberg

När jag för ett par år sedan erhöi i uppdrag att uppgöra förslag till generalplan för det nya kyrkogårdsområdet i Kalmar, var detsamma redan delvis inhägnat och dränerat. Dessa arbeten hade tidigare utförts som s. k. nödhjälpsarbeten. På området var ävenledes uppfört ett kapell med krematorium samt vägar till detsamma framdragna dels österut mot landsvägen och dels söderut i anslutning till den befintliga kyrkogården. Entrépartiet mot landsvägen var likaledes utfört. Samtliga dessa fakta försvårade givetvis i viss mån lösningen av projektet och komplicerade delvis detsamma (Fig. 221).

Det nya kyrkogårdsområdet är till större delen bevuxet med större och mindre träd av tall, gran, ek, björk m. m. med en yppig markvegetation av gräs och örter. En mindre